

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ
МИНИСТРЛИГИ**

БЕКИТИЛДИ
Кыргыз Республикасынын
билим берүү жана илим
министрлигинин
Буйругу № 863/1 _____
« 10 » май 2022ж.

Каттоо номери 8
Код 200724

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ОРТО КЕСИПТИК БИЛИМ
БЕРҮҮСҮ БОЮНЧА МАМЛЕКЕТТИК БИЛИМ БЕРҮҮ СТАНДАРТЫ**

Адистиги: 240401 “Органикалык заттардын химиялык технологиясы”

Квалификациясы: техник-технолог

Кочкор-Ата, 2022-жыл.

1-глава. Жалпы жоболор

1. Ушул Кыргыз Республикасынын кесиптик орто билим берүүсүнүн 240401 "Органикалык заттардын химиялык технологиясы" адистиги боюнча Мамлекеттик билим берүү стандарты (мындан ары - Мамлекеттик билим берүү стандарты) "Билим берүү жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына жана Кыргыз Республикасынын билим берүү жаатындагы башка ченемдик укуктук актыларына ылайык иштеп чыккан.

2. Ушул Мамлекеттик билим берүү стандартында төмөнкү түшүнүктөр пайданылат:

-негизги кесиптик билим берүү программасы –максаттарды, күтүлүүчү натыйжаларды, тиешелүү адистик боюнча билим берүү процесси ишке ашыруунун мазмунунун жана уюштурулушун регламентөөчү окуу-методикалык документтердин жыйындысы;

- сабактардын цикли- окутуунун, тарбиялоонун белгиленген максаттарына жана натыйжаларына карата белгилүү бир логикалык жыйынтыкка ээ болгон билим берүү программасынын бир бөлүгү же окуу сабактарынын жыйындысы;

-модуль- окутуунун, тарбиялоонун белгиленген максаттарына жана натыйжаларына карата белгилүү бир логикалык жыйынтыкка ээ болгон окуу сабактарынын бөлүгү;

- компетенция- окуучунун аныкталган бир чөйрөдө майнаптуу жана жемиштүү иштөөсү үчүн зарыл болгон билими жагынан даярдоого карата алдын ала коюлган социалдык талап (ченем);

- кредит - негизги кесиптик билим берүү программасынын эмгек сыйымдуулугунун шарттуу ченеми;

- окутуунун натыйжалары - негизги билим берүү программасы/модуль боюнча окутуунун натыйжасында ээ болгон компетенциялар.

кесиптик стандарт - кесиптик иштин конкретүү түрүнүн чегинде анын мазмунуна жана сапатына карата талаптарды белгилөөчү, кызматкер кайсы иштөө болсо да, кайсыл уюмда болсо да өзүнүн ордун татыктүү ээлеши үчүн кызматкерде болушу милдеттүү болгон квалификациянын сапаттык деңгээли баяндаган негиз түзүүчү документ.

Ушул Мамлекеттик билим берүү стандартын аткаруу менчигинин түрүнө жана ведомстволук таандыктыгына карабастан, кесиптик орто билим берүү программаларын ишке ашыруучу бардык билим берүү мекемелери үчүн милдеттүү болуп саналат.

2-глава. Колдонуу жааты

3. Ушул Мамлекеттик билим берүү стандарты 240401 "Органикалык заттардын химиялык технологиясы" адистиги боюнча негизги кесиптик

билим берүү программаларын ишке ашырууда милдеттүү болгон ченемдердин, эрежелердин жана талаптардын жыйынтысын билдирет жана Кыргыз Республикасында аймагында тиешелүү адистик боюнча лицензиясы жана аккредитациясы бар, менчигинин түрүнө жанаведомстволук таандыктыгына карабастан кесиптик орто билим берүү программаларын ишке ашыруучу бардык билим берүү уюмдарынын уюштуруу -методикалык документтерди иштеп чугуусу, кесиптик орто билим берүүсүнүн негизги кесиптик билим берүү программаларын өздөштүрүүнүн сапатын баалоосу үчүн негиз болуп эсептелет.

4. 240401 "Органикалык заттардын химиялык технологиясы" Мамлекеттик билим берүү стандартынын негизги колдонуучулары болуп төмөнкүлөр саналат:

- ушул адистик боюнча негизги кесиптик билим берүү программаларын ишке ашырууга укуктуу билим берүүнүн уюмдарынын администрациясы жана педагогикалык курамы;
- ушул адистиктеги негизги билим берүү программасын өздөштүрүү программасы боюнча өздөнүн окуу ишин натыйжалуу ишке ашыруу үчүн жооптуу студенттер;
  - кесиптик иштин тийиштүү чөйрөсүндөгү адистердин жана иш берүүчүлөрдүн бирикмелери;
  - Кыргыз Республикасынын билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органынын тапшырмасы боюнча негизги билим берүү программаларын иштеп чыгууну камсыз кылуучу окуу-методикалык бирикмелер жана кеңештер;
  - кесиптик орто билим берүүнү каржылоону камсыз кылуучу билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдар;
  - кесиптик орто билим берүү системасында мыйзамдардын сакталышын контролдоону камсыз кылуучу, кесиптик орто билим берүү чөйрөсүндө аккредитациялоочу жана сапатын контролдоочу билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдар;
  - билим берүү программаларын жана уюмдарын аккредитациялоочу агенттиктер;

3-глава. Адистиктин жалпы мүнөздөмөсү.

240401 "Органикалык заттардын химиялык технологиясы" адистиги боюнча негизги кесиптик билим берүүсүнүн программасын өздөштүрүү формалары:

- күндүзгү;
- күндүзгү-сырттан (кечки);
- сырттан окуу.

6. Жалпы орто билим берүүнүн базасында күндүзгү окуу формасы боюнча кесиптик орто билим берүү адистиги боюнча негизги билим берүү программасын өздөштүрүүнүн ченемдик мөөнөтү 1 жыл 10 айды кем эместі түзөт. Ушул кесиптик билим берүү программасын негизги жалпы билим берүүнүн базасында ишке ашыруу учурунда өздөштүрүүнүн белгиленген ченемдик мөөнөтү 1 (бир) жылга узартылат.

7. Кесиптик орто билим берүү программасына интеграцияланган жалпы орто билим берүүнүн программасын (10 жана 11-класстар) ишке ашырууда жалпы орто билими жөнүндө документ (аттестат) берилбейт, ал эми сабактар боюнча баалар документке (дипломго) коюлат.

8. Абитуриентте окууга тапшырууда төмөнкү документтердин бири болуусу тийиш:

- жалпы орто билими жөнүндө аттестат;
- негизги жалпы билими жөнүндө күбөлүк.

9. күндүзгү-сырттан (кечки) жана сырттан окуу формалары боюнча, ошондой эле окутуунун ар түрдүү формалары айкалыштырылган учурда кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программаларын өздөштүрүү мөөнөтү кесиптик орто билим берүү программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюму тарабынан, күндүзгү окуу формасында өздөштүрүүнүн белгиленген ченемдик мөөнөтүнө карата 6 айга узартылат.

Орто кесиптик билим берүүнүн программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюму кайра аттестациялоонун (кайра зачет тапшыруунун) жыйынтыгы менен башка адистик боюнча жогорку кесиптик билим же орто кесиптик билим алууда студент өздөштүргөн (өткөн) өзүнчө дисциплиналар (модулдар) жана (же) өзүнчө практикалар боюнча окутуунун натыйжаларын толук же жарым-жартылай кайра кабыл алышы мүмкүн.

Кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программаларын өздөштүрүүнүн башка ченемдик мөөнөттөрү өзүнчө ченемдик укуктук акт менен бекитилет.

10. Күндүзгү окуу формасы боюнча кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программаларын эмгек сыйымдуулугу 120 кем эмес кредитти түзөт. Бир окуу семестри эмгек сыйымдуулугу 30дан кем эмес кредитке барабар (окуу процесси эки семестрлик болуп уюштурулган учурда).

Бир кредит студенттин окуу ишинин 30 саатына барабар (анын ичине аудиториялык, өз алдынча иши жана аттестациянын бардык түрлөрү кирет).

Күндүзгү-сырттан (кечки) жана сырттан окуу формалары боюнча, ошондой эле окутунун ар түрдүү формалары айкалыштырылган учурда

негизги кесиптик билим берүү программасынын эмгек сыйымдуулугу окуу жылы учун 45тен кем эмес кредитти түзөт.

11. Инсанды окутуу жана тарбиялоо жатында 240401 "Органикалык заттардын химиялык технологиясы" адистиги боюнча кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасынын максаттары.

240401 "Органикалык заттардын химиялык технологиясы" адистиги боюнча орто кесиптик билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасынын окутуу жаатындагы максаты болуп төмөнкүлөр саналат: органикалык кошулмалар, алардын негизиндеги заттар жана материалдар, аларды өндүрүүнүн технологиялык процесстери, аппараттар жана установкалар, заттардын курамын жана мазмунун изилдөөчү приборлор жана методдор боюнча жалпы жана кесиптик компетенцияларга ээ болгон техникти даярдоо.

240401 "Органикалык заттардын химиялык технологиясы" адистиги боюнча кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасынын инсанды тарбиялоо жаатындагы максаты болуп төмөнкүлөр болуп саналат: максатка умтулгандык, уюшкандык, эмгекчилдик, жоопкердик, жарандуулук, коммуникативдүүлүк, толеранттуулук, жалпы маданиятын жогорулатуу ж.б.

12. 240401 "Органикалык заттардын химиялык технологиясы" адистиги боюнча бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишинин чөйрөсү төмөнкүлөрдү камтыйт:
- органикалык заттарды өндүрүүнүн технологиялык процесстери.

13. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишинин объектилери болуп төмөнкүлөр саналат:

- чийки заттар жана материалдар
- технологиялык жабдуулар жана механизмдер;
- технологиялык процесстер;
- нормативдик жана технологиялык документтер;
- персоналды нишмердүүлүгүнө жетекчилик.

14. Техник-технолог төмөнкү ишмердүүлүктүн түрлөрүнө даяр болуусу керек:

- технологиялык жабдууларды тейлөө жана эксплуатациялоо;
- органикалык заттарды өндүрүүдө технологиялык процесстерди жүргүзүү;
- продукциянын сапатын камсыз кылуу жана ресурстарды көзөмөлдөө;
- өндүрүштүк бөлүмдүн персоналынын ишин пландоо жана уюштуруу;

15. Бүтүрүүчү даяр болууга тийиш кесиптик иштин милдеттеринин тизмеси:

а) Технологиялык жабдууларды тейлөө жана эксплуатациялоо:

- технологиялык жабдууларды технологиялык режимге коопсуз ишке киргизүү жана токтотуу, технологиялык тизимдин, негизги жана кошумча

жабдуулардын ишин көзөмөлдөө, технологиялык процесстерди жүргүзүүдө жабдууларды эксплуатациялоонун коопсуздугун камсыз кылуу, жабдууларды оңдоо иштерине даярдоо.

б) Органикалык заттарды өндүрүүдө технологиялык процесстерди жүргүзүү:

- чийки заттарды жана материалдарды даярдоо, текшерүү-ченөөчү приборлордун жана аналитикалык көзөмөлдөөнүн жыйынтыктарынын жардамында технологиялык процесстердин берилген параметрлерин колдоо, өндүрүштүк жана экологиялык коопсуздуктун талаптарын аткаруу, технологиялык процесстин технико-экономикалык көрсөткүчтөрүн эсептөө, газдын, суунун жана өндүрүштүн калдыктарынын пайда болушунун нормативин сактоо.

в) Продукциянын сапатын камсыз кылуу жана ресурстарды көзөмөлдөө:

- чийки заттардын, материалдардын, энергоресурстардын, жарым жана даяр продуктылардын жана калдыктардын сарпталышын көзөмөлдөө жана эсепке алуу, технологиялык брактын себебин аныктоо жана жоюу, материалдардын, энергоресурстардын, чийки заттардын сарпталышын азайтууга карата иш-чараларга катышуу, өндүрүштүк жана экологиялык коопсуздуктун, эмгекти коргоонун талаптарын, өндүрүш жана эмгек тартибин техникалык коопсуздук эрежелерин аткарууну көзөмөлдөө.

г) Өндүрүштүк бөлүмдүн персоналынын ишин пландоо жана уюштуруу:

- өндүрүштүк тапшырмаларды аткаруу боюнча персоналдын ишмердүүлүгүн пландоо жана координациялоо. Эмгектин коопсуз методдорун, жабдууларды эксплуатациялоонун техникалык эрежелерин, коопсуздук техникасын окутууну уюштуруу. Бөлүмдүн ишинин экономикалык натыйжалуулугун камсыз кылуу жана баалоого катышуу. Өндүрүш участкасында коопсуздук техникасынын жана эмгекти коргоонун талаптарын сактоо.

16. Бүтүрүүчүлөрдүн билимин улантуунун мүмкүнчүлүгү.

Кесиптик орто билим берүүнүн 240401 "Органикалык заттардын химиялык технологиясы" адистиги боюнча негизги кесиптик орто билим берүү программасын өздөштүргөн бүтүрүүчү даярдалды:

- тездетилген программалар боюнча 180301 "Химиялык технология" адистиги боюнча жогорку кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программасын өздөштүрүүгө.

4-глава. Негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруунун шарттарына карата жалпы талаптар.

17. Кесиптик орто билим берүү программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюмдары адистик боюнча негизги кесиптик билим берүү программасын өз алдынча иштеп чыгышат. Негизги кесиптик билим берүү

программасы адистик боюнча тийиштүү Мамлекеттик билим берүү стандартынын, улуттук квалификациянын алкагынын, квалификациянын жана кесиптик стандарттардын (эгерде болсо) тармактык/сектордук алкактарынын негизинде иштелип чыгат.

Орто кесиптик билим берүү программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюмдары илимдин, маданияттын, экономиканын, техниканын, технологиянын жана социалдык чөйрөнүн өнүгүүсүн эске алуу менен билим берүү сапатынын кепилдигин камсыз кылуу бонюча төмөнкүлөр менен туюндурулган сунуштарга ылайык негизги кесиптик билим берүү программасын 5 жылда бир жолу кем эмес жаңылап турууга милдеттүү :

- бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын камсыз кылуу боюнча стратегияларды иштеп чыгуу;

- билим берүү программаларына мониторинг жүргүзүү, мезгил-мезгили менен рецензиялоо;

- так макулдашылган критерийлердин негизинде студенттердин билимдеринин жана ыктарынын, бүтүрүүчүлөрдүн компетенцияларынын деңгээлин баалоонун объективдүү жол-жоболорун иштеп чыгуу;

- окутуучулук курамдын сапатын жана компетенттүүлүгүн камсыз кылуу;

- бардык ишке ашырылуучу билим берүү программаларын жетиштүү ресурстар менен камсыз кылуу, аларды натыйжалуу колдонууну, анын ичинде окуп жаткандарды сурамжылоо аркылуу контролдоо;

- өзүнүн ишин (стратегиясын) баалоо жана башка билим берүү уюмдар менен салыштыруу үчүн макулдашылган критерийлер боюнча өзүн –өзү туруктуу негизде текшерип туруу ;

- коомчулукка өзүнүн ишинин натыйжалары, пландары, иновациялары жөнүндө маалымдоодо.

18. Студенттерди жана бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын баалоо алардын учурдагы орто аралык жана жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоону камтышы керек.

Студенттерди учурдагы аттестациялоо кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму тарабынан белгиленген (педагогикалык кеңеш бекиткен) баалоонун модулдук-рейтингдик системасынын негизинде окуу семестринин ичинде жүргүзүлөт.

Студенттерди орто аралык аттестациялоо ар бир семестрдин аягында жүргүзүлөт жана бардык сабактар боюнча семестрдеги учурдагы аттестациялоонун жыйынтыктары боюнча жыйынтык баалар (экзамендик баалар коюлат).

Негизги кесиптик билим берүү программасына ылайык келген этаптуу же түпкү талаптарга студенттердин жана бүтүрүүчүлөрдүн жеке

жетишкендиктеринин шайкеш келишине карата студенттерди учурдагы, орто аралык аттестациялоо жана бүтүрүүчүлөрдү жыйынтыктоочу аттестациялоо үчүн билимин, билгичтигин жана ээ болгон компетенцияларын деңгээлин баалоого мүмкүндүк берүүчү типтүү тапшырмаларды, контролдук иштерди, модулдук тесттерди камтыган баалоого каражаттарын базалары түзүлөт. Баалоо каражаттарынын базалары кесиптик билим берүүнүн программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму тарабынан иштелип чыгат жана бекитилет.

Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан аныкталган тартипте жүргүзүлөт.

19. Негизги кесиптик билим берүү программасын иштеп чыгууда кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун бүтүрүүчүлөрдүн жалпы компетенцияларын (мисалы, социалдык өз ара аракеттенүү компетенцияларын, өзүн-өзү уюштурууну жана системалык иш мүнөздөгү өз алдынча башкарууну) түзүү мүмкүнчүлүгү аныкталышы керек. Кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму милдеттүү:

- өзүнүн социалдык-маданий чөйрөсүн түзүүгө ;
- инсандын ар тараптуу өнүгүүсү үчүн зарыл болгон шарттарды түзүүгө;
- студенттик өз алдынча башкарууну өнүктүрүүнү, студенттердин коомдук уюмдардын, спорттук жана чыгармачылык клубтардын, илимий студенттик коомдордун ишине катышуусун кошкондо, окуу процессинин социалдык – тарбиялык компоненттин өнүктүрүүгө түрткү берүүгө.

20. Кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун негизги кесиптик билим берүү программасы студенттин тандоосу боюнча сабактарды камтуусу керек. Студенттин тандоосу боюнча сабактарды түзүүнүн тартибин кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун педагогикалык кеңеши белгилейт.

21. Кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму төмөнкүлөргө милдеттүү:

- студенттердин өзүнүн окуу программасын түзүүгө катышуусун реалдуу мүмкүнчүлүгүн камсыз кылууга;
- негизги кесиптик билим берүү программасын түзүүдө студенттерди алардын укуктары жана милдеттери менен тааныштырууга;
- студенттер тандап алган сабактар алар үчүн милдеттүү болуп калаарын, ал эми жалпы эмгек сыйымдуулугу окуу планында каралгандан кем болбошу керектигин түшүндүрүүгө.

22. Студенттер таандоосу боюнча окуу сабактарын өздөштүрүүгө бөлүнгөн окуу убактысынын көлөмүнүн чегинде негизги кесиптик билим берүү программасында каралган конкреттүү сабактарды тандап алууга укуктуу.

23. Студенттер кесиптик орто билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмун негизги кесиптик билим берүү программасында каралган бардык тапшырмаларды белгиленген мөөнөттөрдү аткарууга милдеттүү.

24. Студенттер негизги кесиптик билим берүү программасын өздөштүрүүдө натыйжаларга жетишүү максатында студенттик өз алдынча башкаруунун өнүктүрүүгө, коомдук уюмдардын, спорттук жана чыгармачылык клубтардын, илимий студенттик коомдордун ишине катышууга милдеттүү.

25. Студенттин окуу жүктөмүнүн максималдуу көлөмү анын аудиториялык жана аудиториядан тышкары (өз алдынча) окуу ишинин бардык түрлөрүн камтуу менен жумасына 45 саат болуп белгиленет.

Күндүзгү окуу формасындагы бир жумалык аудиториялык сабактардын көлөмү адистиктин өзгөчөлүктөрүн эске алуу менен Мамлекеттик билим берүү стандарты менен аныкталат жана ар бир окуу дисциплинасын үйрөөнүгө бөлүнгөн жалпы көлөмдүн 35 кем эмес пайызын түзөт.

Окуу дисциплинасы боюнча өз алдынча иштөөгө бөлүнүүчү сааттарга ошол окуу дисциплинасы (модуль) боюнча экзаменге даярданууга каралган убакыт киргизилет.

26. Күндүзгү, сырттан (кечки) окуу формасында аудиториялык сабактардын көлөмү жумасына 16 сааттан кем болбошу керек.

27. Сырттан окуу формасында окутуучу менен сабак окуу мүмкүндүгү студентке жылына 150 сааттан кем эмес көлөмдө камсыз кылынуусу керек.

28. Окуу жылындагы эс алуу убагындагы жалпы көлөмү 10 жуманы, анын ичинде кыш мезгилинде эки жумадан кем эместе түзүүсү керек.

5-глава. Негизги кесиптик билим берүү программасына карата талаптар

29. 240401 "Органикалык заттардын химиялык технологиясы" адистиги боюнча бүтүрүүчү негизги кесиптик билим берүү программасынын максаттарына жана ушул мамлекеттин билим берүү стандарттынын 11 жана 16-пункттарында көрсөтүлгөн кесиптик иштин милдеттерине ылайык төмөнкү компетенцияларга ээ болушу керек :

а) жалпы:

ЖК1-өз ишин уюштурууну, кесиптик милдеттерди аткаруу методун жана ыкмаларын тандоону, алардын натыйжалуулугун жана сапатын баалоону билүү;

ЖК2 - стандарты жана стандарттык эмес абалдарда чечим кабыл алуу, маселелерди чечүү, жоопкерчиликти жана демилге көтөрүү;

ЖК3- кесиптик милдеттерди натыйжалуу аткаруу, кесиптик жана инсандык өнүгүү үчүн зарыл болгон маалыматтарды издөө, чечмелөө жана пайдалануу;
ЖК4- кесиптик ишинде маалыматтык-коммуникациялык технологияларды колдонуу;

ЖК5- командада иштөөнү, кесиптештер, жетекчилер жана кардарлар менен натыйжалуу баарлашууну билүү;

ЖК6 - команда мүчөлөрүнүн (кол алдындагы) иши жана аларды иш орунда окуу, тапшырмаларды аткаруунун жыйынтыгы үчүн жоопкерчилик алуу;

ЖК7- жеке инсандык жана кесиптик өнүгүүсүн башкаруу, кесиптик иште эмгек шарттарынын жана технологиялардын өзгөрүүсүнө адаптациялануу;

ЖК8 - чакан жамаат менен уюштуруу-башкаруу иштерине даяр болуу.

а) Технологиялык жабдууларды тейлөө жана эксплуатациялоо:

КК1- технологиялык жабдууларды технологиялык режимге коопсуз ишке киргизүү жана токтотуу;

КК2- технологиялык тизимдин, негизги жана кошумча жабдуулардын ишин көзөмөлдөө;

КК3-технологиялык процесстерди жүргүзүүдө жабдууларды эксплуатациялоонун коопсуздугун камсыз кылуу;

КК4- жабдууларды оңдоо иштерине даярдоо.

б) Органикалык заттарды өндүрүүдө технологиялык процесстерди жүргүзүү:

КК5 -чийки заттарды жана материалдарды даярдоо;

КК6 -текшерүү-ченөөчү приборлордун жана аналитикалык көзөмөлдөөнүн жыйынтыктарынын жардамында технологиялык процесстердин берилген параметрлерин колдоо;

КК7 - өндүрүштүк жана экологиялык коопсуздуктун талаптарын аткаруу;

КК8 -технологиялык процесстин технико-экономикалык көрсөткүчтөрүн эсептөө;

КК9 -газдын, суунун жана өндүрүштүн калдыктарынын пайда болушунун нормативин сактоо.

в) Продукциянын сапатын камсыз кылуу жана ресурстарды көзөмөлдөө:

КК10 - чийки заттардын, материалдардын, энергоресурстардын, жарым жана даяр продуктылардын жана калдыктардын сарпталышын көзөмөлдөө жана эсепке алуу;

КК11-чийки заттардын, жарым жана даяр продуктылардын сапатын көзөмөлдөө;

КК12 - технологиялык брактын себебин аныктоо жана жоюу;

КК13 - өндүрүштүк жана экологиялык коопсуздуктун, эмгекти коргоонун талаптарын, өндүрүш жана эмгек тартибин техникалык коопсуздук эрежелерин аткарууну көзөмөлдөө.

г) Өндүрүштүк бөлүмдүн персоналынын ишин пландоо жана уюштуруу:

КК14 - өндүрүштүк тапшырмаларды аткаруу боюнча персоналдын ишмердүүлүгүн пландоо жана координациялоо;

КК15 - эмгектин коопсуз методдорун, жабдууларды эксплуатациялоонун техникалык эрежелерин, коопсуздук техникасын окутууну уюштуруу;

КК16 - Бөлүмдүн ишинин экономикалык натыйжалуулугун камсыз кылуу жана баалоого катышуу;

КК17 - өндүрүш участкасында коопсуздук техникасынын жана эмгекти коргоонун талаптарын сактоо.

30. Кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик программасы төмөнкүдөй блоктор жана окуу циклдери кирет:

1-блок "Дисциплиналар (модулдар)":

1) жалпы гуманитардык цикл;

2) математикалык жана табият таануу цикли;

3) кесиптик цикл;

4) дене тарбия;

2-блок "Практика";

3-блок "Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестация".

Орто кесиптик окуу жайы мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарына ылайык негизги билим берүү программасын иштеп чыгат жана улуттук квалификациянын алкактарына ылайык окутуунун натыйжаларына жетүүгө жоопкерчилик тартат.

Дисциплиналардын (модулдардын) топтонун жана алардын негизги билим берүү программасынын ар бир блогуна тиешелүү эмес сыйымдуулугун орто кесиптик окуу жайы улуттук квалификациянын алкактарында каралган окутуунун натыйжаларынын жыйындысы түрүндө аны өздөштүрүүнүн талаптарын эске алуу менен ушул блок үчүн белгиленген көлөмдө өз алдынча аныктайт.

Негизги кесиптик билим берүү программасы жалпы гуманитардык цикли билим берүү дисциплиналарын ишке ашыруунун камсыз кылуусу керек, алардын тизмеси жана эмгек сыйындуулугу Кыргыз Республикасынын билим берүү жана илим чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органы тарабынан аныкталат. Аталган дисциплиналардын мазмунун жана жана ишке ашыруу тартиби тиешелүү адистик боюнча орто кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандарты менен белгиленет.

Орто кесиптик билим берүү программасы ушул макетке тиркелген түзүмгө ылайык иштелип чыгат.

31. Сабактардын ар бир цикли базалык (милдеттүү) жана элективдүү бөлүккө ээ болушу керек. Элективдүү бөлүк базалык бөлүктүн сабактарынын мазмуну менен аныкталуучу студенттердин мүмкүндү бериши керек. Элективдүү бөлүк орто кесиптик окуу жайдын тарабынан ишке ашырылуучу кесиптик билим берүү программасынын өзгөчөлүктөрүнө жараша белгиленет.

Мамлекеттик аттестациянын көлөмүн эсепке албастан милдеттүү бөлүктүн көлөмү негизги билим берүү программасынын жалпы көлөмүнүн 50дөн ашпаган пайызын тийиш.

Орто кесиптик окуу жайы ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдарга (алардын арызы боюнча) алардын психофизикалык өнүгүүсүнүн өзгөчөлүктөрүн, жеке мүмкүнчүлүктөрүн эске алуучу жана зарыл болгон учурда аталган адамдардын өнүгүүсүнүн бузулушун оңдоону жана социалдык адаптациялоону негизги билим берүү программалары боюнча окуу мүмкүндүгүн тийиш.

32. Адистиктин негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруу окутуучу сабактын профилине ылайык келген базалык билими бар жана системалык түрдө илимий жана (же) илимий-методикалык иш менен алектенген педагогикалык кадрлар менен камсыздалышы керек.

Кесиптик циклдин окутуучулары даярдоонун тийиштүү адистиги/багыты боюнча жогорку кесиптик билимге (авиациялык адистиктерден тышкары) ээ болуулары керек.

33. Адистиктин негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашырууда негизги кесиптик билим берүү программасынын сабактарынын толук тизмеси боюнча түзүлүүчү маалыматтар базасын жана китепкананын фондун ар бир студенттин колдонуусу камсыз кылынуусу керек. Кесиптик орто билим берүү программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун билим берүү программасы лабораториялык практикумдарды жана практикалык сабактарды (түзүлүүчү компетенцияларды эсепке алуу менен аныкталат) камтууга тийиш.

Негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруу үчүн зарыл болгон окуу адабияты жана/же электрондук адабият менен студенттердин камсыз болуусу бир студентке 0,5 экземплярдагы ченемге ылайык келиши керек. Окуу маалыматтынын булактары заманбап талаптарга жооп берүүсү керек. Билим берүү процессине мыйзам чыгаруу актылары, ченемдик документтер, кесиптик багыт мезгилдүү басылмалардын материалдары пайдаланышы керек.

Кесиптик циклдын окутуучуларынын сапаттык курамын балоодо стаж 10 жылдан ашкан өндүрүүчүлөр эсепке алынат.

34. Бул кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун кесиптик орто билим берүүнү ишке ашыруучу билим берүү уюмунун окуу планында каралган лабораториялык, дисциплинардык жана дисциплиналар аралык даярдоонун, студенттерди практикалык даярдоонун бардык түрүн жүргүзүүнү камсыз кылган колдонуудагы санитардык жана өрткө каршы эрежелер менен ченемдерге ылайык келген материалдык-техникалык базасы болушусу керек. (адистиктердин негизги кесиптик билим берүү программасы үчүн маанилүү блгон материалдык –техникалык камсыздоо көрсөтүлөт, мисалы: полигондор, технология лабораториялар, студиялар ж.б. у.с., ошондой эле окутуунун техникалык каражаттары менен жабдууга коюлуучу ченемдик талаптар – студент /компьютер, студент/жабдык катышын сактоо ж.б)

**240401 «Органикалык заттардын химиялык технологиясы» адистиги
боюнча окутуу үчүн окуу кабинеттеринин, лабораториялардын,
мастерскойлордун жана башкалардын тизмеси**

Кабинеттер:

Кыргыз тили жана адабияты, орус тили жана кеп маданияты,
чет тили, математика жана информатика, физика, химия;
жалпы кесиптик дисциплиналар:

инженердик графика, техникалык механика, материал таануу,
электр техникасы, органикалык химия, аналитикалык химия

жалпы химиялык технология, органикалык заттардын химиялык
технологиясы, экология, жашоо коопсуздугу жана эмгекти коргоо

Лабораториялар:

1. Техникалык механика
2. Информатика
3. Электротехника жана электроника
4. Материал таануу
5. Жалпы жана органикалык эмес химия
6. Органикалык химия
7. Аналитикалык химия
8. Жалпы химиялык технология
9. Органикалык заттардын химиялык технологиясы
10. Химиялык өндүрүштүн процесстери жана аппараттары
11. Информатика жана маалыматтык-коммуникациялык технологиялар (компьютер 1:12)

Приборлор, шаймандар, идиштер, инвентарлар, реагенттер (ар бири 1 бирдик):

1. Бинокулярдык микроскоп.
2. рН метр.
3. Алямовскийдин аппараты.
4. Аналитикалык баланс.
5. Техникалык таразалар.
6. Кургатуу үчүн шкаф.
7. Муфель меши.
8. Цилиндрлер (50, 100,250, 500, 1000 мл үчүн)циклдин милдеттүү дисциплиналарынын аткарылышын камсыз кылууга тийиш
9. Капкагы бар алюминий чөйчөк.
10. Вих.
11. Кыстармасы бар эксикатор.
12. Градустуу пробирка.
13. Тамчылаткыч.
14. Кум сааты
15. Колба.
16. Конус түрүндөгү колба.
17. Химиялык пробиркалар.
18. Биологиялык пробиркалар.
19. Фарфор чөйчөктөр.
20. Спирттүү чөйчөк.
21. Жалпак түбү бар колба.

Спорт комплекси:

Спорт залы

Кенен профилдеги ачык стадион

Ок атуучу тир.

Залдар:

Китепкана

Интернет менен окуу залы

Жыйындар залы

Мед.пункт.

35. Бүтүрүү квалификациялык иштердин мазмунуна, көлөмүнө жана түзүмүнө талаптар Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан аныкталуучу Кыргыз Республикасынын орто кесиптик билим берүү уюмунун бүтүрүүчүлөрүн мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациялоону өткөрүүнүн тартибин эске алуу менен орто кесиптик билим берүү уюму тарабынан аныкталат.

**Негизги жана орто кесиптик билим берүү программасынын
структурасы**

Ортокесиптикбилимберүүнүннегизгибилимберүүпрограммасынынтүзүмү		Негизгибилимберүүпрограммасынынкөлөмүжанаанынциклдердегиокууакредиттери
		1 жыл 10 ай
Блок 1	I. Жалпыгуманитардык цикл II. Математикалыкжанатабигый цикли III. Кесиптик цикл	99
	Денетарбия (белгиленгенсеместрлердежумасы на 2 саат)	1-5
Блок 2	Практика	15
Блок 3	Жыйынтыктоочумамлекеттик аттестация	6
Ортокесиптикбилимберүүнүннегизгибилимберүүпрограммасынынкөлөмү		120

Орто кесиптик билим берүү боюнча окуу планынын үлгүсү

адистиги: 240401 “Органикалык заттардын химиялык технологиясы”

квалификациясы: техник-технолог

нормативдик окуу мөөнөтү : 1 жыл 10 ай

Код №	Дисциплинанын аталышы	Эмгек сыйымдуулугу		Семестр боюнча бөлүштүрүү			
		Кредиттерде	Сааттарда	2 курс		3 курс	
				3 сем	4 сем	5 сем	6 сем
				16-18 жума	16-18 жума	12-18 жума	12-18 жума
1	2	3	4	7	8	9	10
Базовая (обязательная) часть		15					
1.1	Кыргыз тили жана адабияты	3		X			
1.2	Орус тили	2		X			
1.3	Чет тили	2		X			
1.4	Кыргызстандын тарыхы	4		X			
1.5	Манас таануу	2			X		
1.6	Кыргызстандын географиясы	2			X		
Элективдик бөлүгү		3					
1.7		3			X		
Бардыгы 1		18		0	0	0	0
Негизги (милдеттүү) бөлүгү		4					
2.1	Профессиональная математика	2		X			
2.2	Информатика	2			X		
тандоо бөлүгү		2					
2.3		2			X		
Бардыгы 2		6		0	0		
Негизги (милдеттүү) бөлүгү		60					
3.1	Инженердик графика	3		X			
3.2	Электротехника жана электроника	2		X			
3.3	Органикалык жана аналитикалык химия	2			X		
3.4	Физикалык жана коллоиддик химия	2			X		
3.5	Химиялык технологиянын теориялык негиздери	2					X
3.6	Анализдөөнүн физико-химиялык методдору	2					X
3.7	Процесстер жана аппараттар	2				X	
3.8	Кесиптик ишмердүүлүктөгү маалыматтык технологиялар	3		X			
3.9	Эмгекти коргоонун, өндүрүштүк жана	3					

	экологиялык коопсуздуктун негиздери						
3.10	Технологиялык процесстерди автоматташтыруу	4		X			
3.11	Өндүрүштүн жабдууларын техникалык тейлөөнүн негиздери	3				X	
3.12	Параметрлерди жана режимди автоматтык түрдө жөнгө салуучу технологиялык процессти жүргүзүү	3					X
3.13	Органикалык заттарды өндүрүү технологиялык процессин башкаруу	2				X	
3.14	Ресурстарды көзөмөлдөө жана продукциянын сапатын камсыз кылуу	2				X	
3.15	Түзүмдүк бөлүмдүн персоналынын ишин пландаштыруу жана уюштуруу	2			X		
	Бардыгы 3	60	0	0	0	0	0
	3.2 тандоо бөлүгү	15					
	1-БЛОК үчүн жалпы	99	0	0	0	0	0
	Дене тарбия						
	*Дене тарбия						
	ПРАКТИКА	15					
1	Окуу практикасы	3			X		
2	Өндүрүштүк практика	5				X	
3	Мамлекеттик (квалификациялык) практика	7					X
	2-БЛОК үчүн жалпы	15		0	0	0	0
	Акыркы мамлекеттик аттестация	6					
1	Гуманитарды-экономикалык дисциплиналар аралык жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация	2			X		
2	Кесиптик дисциплиналар аралык жыйынтыктоочу мамлекеттик сынак	4					X
	3-БЛОК үчүн жалпы	6		0	0	0	0
	Орто кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программасынын көлөмү	120	0	30	30	30	30
	Экзамендердин саны			9	8	8	8
	Курстук иштердин саны					1	1

Ушул стандарт 240401 «Органикалык заттардын химиялык технологиясы» адистиги үчүн Б.Осмонов атындагы Жалал-Абад Мамлекеттик университетинин базалык билим берүү мекемеси – Кочкор-Ата колледжинин алдындагы ОКББнун Мамлекеттик билим берүү стандарттарын иштеп чыгуу боюнча окуу-усулдук кеңеши тарабынан иштелип чыккан.

ОУКтун төрайымы, Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун Кочкор-Ата колледжинин директору, т.и.к.

Назарбаева Б.С.

ОУКтун төрайымынын орун басары, Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун Кочкор-Ата колледжинин окуу иштери боюнча директордун орун басары

Сатымкулова Ф.А.

Жооптуу катчы,Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун Кочкор-Ата колледжинин “Атайын жана техникалык дисциплиналар” бөлүмүнүн башчысы

Пазылова З.П.

ОУКтун мүчөлөрү:

1. Циклдик комиссиянын төрайымы, Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун Кочкор-Ата колледжинин өндүрүштүк иштер боюнча директордун орун басары
2. “КНГ” ААКнун химиялык-аналитикалык лабораториясынын башчысы

Кадыралиева В.А

Исмаилова Г.У.